

אבל אי אין חופן וחוזר וחופן, ואין כאן אלא חפינת חבירו, אז באמת תבעי לך.

אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא: אדרבה! אי הדין הוא כי חופן וחוזר וחופן, הרי פשיטא שלא יכנס אחר בחפינתו —

כי ודאי אין חופני שניהם שוה במצומצם, נמצא כשבא כהן שני לערות לתוך חפניו את הקטורת "שנמדדה" לפי חפני הראשון — אי אפשר שלא יחסר ממלא חפניו שלו ושלא יותיר עליהם, ואין זו חפינה כדינה.

ואי אין חופן וחוזר וחופן הוא דתבעי לך.

דאיבעיא להו: חופן וחוזר וחופן או לא?

תא שמע ממשנתנו: חפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו [וכך היתה מדה].

מאי לאו כך הוא פירוש המשנה: כשם שמדתה [מדידתה, ר"ח לעיל מז א] בחוץ, והיא: במלוא חפניו של כל כהן כמות שהוא, כך מדה [מדידתה] בפנים בחפינה שניה —

הרי למדנו: חופן וחוזר וחופן.

ודחינן: לא תפשוט ממשנתנו שחופן וחוזר וחופן, כי דילמא אין כוונת המשנה "וכך היתה מדה" כפי שפירשת, אלא:

שאם רצה לעשות מדה כדי לקחת בה את הקטורת וליתן לתוך חפניו [רש"י לעיל מז א] הרי זה עושה, כלומר: לכשיעשה מידה לקחת בה, יעשה כפי מידת חפניו של הכהן, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו.

אי נמי כך יש לפרש דברי המשנה: וכך היתה מדה של החפינה, שלא יחסר ולא יותיר ממלא חפניו של הכהן החופן [ריטב"א לעיל מז א; וראה פירוש רא"ל].

הבעיה, אלא לרון אם יועיל שיחזור ויחפון בחוץ את הקטורת שחפן הראשון, או צריך מספק ליקח קטורת אחרת; וזה תלוי בדין "חופן וחוזר וחופן", כי אם אפשר מן התורה לחפון פעמיים, אף כהן זה יחפון מספק פעם נוספת ויכנס; אבל אם הדין הוא שאין חופן וחוזר וחופן, הרי שאין הוא יכול לחפון שנית; והואיל ולא נפשטה הבעיה אם חבירו נכנס בחפינתו, אין לו אלא ליקח קטורת אחרת ולחופנה.

אבל בתוספות ישנים פירשו הגמרא כפשוטה, ותירצו על קושיית התוספות: "כיון שכהן גדול חפן חפינה ראשונה, וכהן גדול שיכניס יחפון עוד, סברא הוא שלא הקפיד הכתוב באותו כהן עצמו, דהכי סבר רב פפא".

לשון רש"י, כי לפי צד זה, די שיחפון בפנים; ותמהו בתוספות: והרי אם צריך שתי חפינות, למה נכנס הוא בחפינתו של חבירו?!

ולכן פירשו דהכי קאמר: הואיל ועיקר דין חפינה בפנים — לדעת התוספות — אינה אלא מדרבנן [כדלעיל בהערה 56], הרי על כרחך כי אין מניעה מן התורה לעשות שתי חפינות, וכיון שכן "אם חפן ונתן לתוך הכף ומת בחוץ, חוזר חבירו וחופן פעם שנית, וחוזר ונתן לכף, ונכנס, דקרינן ביה "מלא חפניו והביא" דליכא אלא הבאה אחת, ואי אין חופן וחוזר וחופן, משום דמשמע: "מלא חפניו" חד אמר רחמנא ולא תרי זימני מלא חפניו, אם כן אין חבירו נכנס בחפינתו".

ביאור דבריהם: כי אין רב פפא בא לפשוט